

Témy doktorandského štúdia pre akademický rok 2025/2026

študijný odbor: **umenie**

študijný program: **výtvarné umenie**

VUd.14 – denná forma štúdia

VUde.14 – externá forma štúdia

Ako nástroje dizajnu dizajnujú dizajnérov

školiťel': doc. Mgr. art. Pavol Bálik, ArtD.

konzultant: Mgr. art. Martin Kahan

forma štúdia: denná

Projekt sa bude zaoberáť dizajnom nástrojov, ktoré používajú grafický dizajnéri. Aké faktory formovali ich súčasnú podobu? Aké boli kľúčové technologické a UX zmeny v priebehu rokov? Existujú štandardizované vzory v ich rozhraní a funkciách? Ako tieto softvéry ovplyvňujú estetické rozhodnutia dizajnérov? Menia spôsob, akým premýšľame o dizajne ak tvoríme vizuálny obsah?

Ako zlepšiť grafickú úroveň učebníc?

školiťel': doc. Mgr. art. Pavol Bálik, ArtD.

konzultant: Mgr. art. Ľubica Segečová

forma štúdia: denná

Projekt sa bude zaoberáť metodológiou a nástrojmi ako pripraviť vizuálne a technicky dobrú učebnicu pre základné a stredné školy. Cieľom je pripraviť pre dizajnérov a vydavateľstvá základné pravidlá aj odborné postupy na navrhovanie úpravy, odporúčania na vhodné písmo a ich veľkosti pre rôzne vekové kategórie. Aj odpovede na otázku ako vybrať vhodného ilustrátora a prečo nie je dobrý nápad ilustrovať si vlastnú učebnicu. Kde nájsť kvalitného grafického dizajnéra na tvorbu učebnice a ako si navrhnuť vlastné učebné listy?

ARTdata / DataArt – autorské vizualizovanie dát v oblasti vizuálneho umenia. Umelecký výskum a spracovávanie údajov o výtvarnej prevádzke.

školiteľ: doc. Mgr. art. Róbert Makar, ArtD.

konzultant: Mgr. Ján Kralovič, PhD.

forma štúdia: denná

Cieľom písomnej a praktickej dizertačnej práce je umelecký výskum a vytvorenie vizuálnych artefaktov na tému zobrazovania dát (napríklad štatistík, grafov, diagramov a iných). Na jednej strane budú predmetom práce hromadné dáta zozbierané z prostredia vizuálnych umelcov, galérií alebo umeleckej tlače. Na druhej strane pôjde o osobný prieskum sociálnej bubliny budúceho doktoranda ako výskumnej oblasti. Dáta rozličnej proveniencie sú ideálnym nástrojom na vizualizovanie porovnateľných, overiteľných a inak objektivizovateľných odpovedí na otázky týkajúce sa rôznych, napríklad umeleckých a kultúrno-spoločenských tém, ktoré sú predmetom dizertačnej práce. Súčasťou doktorského projektu bude teda zbieranie, analýza, vizualizácia a výtvorná interpretácia dát, ktorých snahou je prehĺbenie znalostí z danej oblasti vizuálneho umenia a vytvorenie nových spôsobov aj postupov ich vizualizácie.

Biele miesta a červie diery v dizajnovom priestore písma

školiteľ: doc. Mgr. art. Michal Tornyai, ArtD.

forma štúdia: denná a externá

Predmetom výskumu a navrhovania bude dizajnový priestor, ktorý možno chápať ako mnohorozmerný konfigurčný priestor či priestor parametrov, kde je možné mapovať písmo na základe vybraných premenných a vytvárať rôzne konfigurácie. Medzi týmito konfiguráciami možno definovať a skúmať vzťahy v rámci škály možností daných parametrov. Tento priestor umožňuje umiestniť existujúce písma alebo písma rôznych štýlov a vytvoriť tak mapu už vytvorených foriem. Keďže však mnohé konfigurácie zatiaľ neboli navrhnuté (alebo o nich nemáme informácie), v dizajnovom priestore vznikajú „biele miesta“. Tradične definované parametre písma môžu byť spájané nekonvenčnými spôsobmi, čím vznikajú nové, doposiaľ neexistujúce škály a konfigurácie. Takýto prístup zároveň umožňuje objavovať nové či nečakané vzťahy medzi písmami — „červie diery“. Koncept dizajnového priestoru môže slúžiť ako nástroj alebo výskumná metóda na rôzne účely. Z formálneho hľadiska umožňuje systematicky definovať a opisovať vzťahy medzi existujúcimi písmami, ale zároveň otvára možnosti pre tvorbu nových typografických foriem. Z obsahového hľadiska môže byť využitý na analýzu vývoja písma z historického, sociálneho, politického či iného kontextu.

ČO FOTOGRAFOVAŤ? PROBLÉM OBRAZU V SÚČASNEJ FOTOGRAFII

školiťel: Mgr. art. Lenka Lindák Lukačovičová, ArtD.

konzultant: prof. Ing. arch. Monika Mitášová, PhD.

forma štúdia: denná

Dizertačná práca bude skúmať otázku „čo fotografovať?“ v kontexte súčasnej tvorby fotografie a teórie fotografie. V dobe vizuálnej nadprodukcie, algoritmickej tvorby obrazov a postfotografických stratégií sa táto otázka stáva problémom, ktorý presahuje chápanie fotografie ako média reprezentujúceho realitu. Práca sa bude zameriavať na tri hlavné tematické okruhy: 1/ Autor a originál – ako sa mení chápanie originality a autorského rukopisu fotografického obrazu v ére digitálnych obrazov a generatívnych médií? 2/ Konceptuálna fotografia – môže fotografia existovať ako myšlienkový proces bez potreby fyzického obrazu (obrazu-veci)? 3/ Problém fotografického obrazu – ak obraz nie je transparentným záznamom reality zastaveným v čase, čo potom znamená fotografovať? V práci budú analyzované filozofické a teoretické texty Jean-Françoisa Lyotarda, Rolanda Barthesa, Viléma Flussera, Hito Steyerl, Joana Fontcubertu a Borisa Groysa, pričom bude skúmať, ako sa pojem a problém fotografie mení v dobe postfotografie a vizuálnej simulácie. Výstupom praktickej časti môže byť inštalácia/výstava fotografií, prípadne fotografická kniha alebo inak koncipované fotografické dielo.

Digital Tools and Bio-Design Approaches in Textiles: Material Changeability as a Design Strategy

školiťel: doc. Dipl.-Des. Zuzana Šebeková, ArtD.

forma štúdia: denná

jazyk: anglický

The project explores the integration of digital tools and bio-design in textile design and small-scale production. In contrast to extractive and unsustainable production models, it focuses on utilizing new manufacturing techniques and the specific properties of innovative materials as a design element. The instability and variability of bio-based materials become tools for creating patterns that evolve over time, opening new narratives in textile design. The research is grounded in the post-anthropocene discourse, reflecting decolonial approaches to materials and production while drawing from concepts of groundedness and rooted knowledge. It connects craft traditions with digital tools and bio-processes, examining the potential of design methods such as relational design, transformative design, and speculative design in creating textiles that are not seen as static entities but as dynamic and evolving systems. The aim is to conduct experimental practical research and explore contemporary design methods and tools for developing bio-based and regenerative textiles and products. This approach challenges conventional production models while generating insights that contribute to the development of circular textile systems, applications, and innovations in design education. By investigating material instability and reactivity as a design quality, the project opens new perspectives on textile perception.

Projekt skúma integráciu digitálnych nástrojov a bio-dizajnu v navrhovaní a malosériovej produkcii textilu. V kontraste s extraktívnymi a neudržateľnými modelmi výroby sa sústreďuje na využitie nových produkčných techník a špecifických vlastností inovatívnych materiálov ako dizajnérskeho prvku. Nestálosť a premenlivosť bio-based materiálov sa tu stávajú nástrojmi tvorby vzorov, ktoré sa menia v čase a otvárajú nové naratívy v textilnom dizajne. Výskum je zakotvený v post-antropocénnom diskurze,

reflektuje dekolonizačné prístupy k materiálom a výrobe a čerpá z konceptov groundedness a rooted knowledge. Spája remeselné tradície s digitálnymi nástrojmi a bio-procesmi, pričom skúma potenciál dizajnerských metód, ako sú relational design, transformative design a speculative design, pri tvorbe textílií vnímaných nie ako stabilné entity, ale ako dynamické a premenlivé systémy. Cieľom je realizácia experimentálneho praktického výskumu a preskúmanie dizajnerských metód a nástrojov na tvorbu bio-based a regeneratívnych textílií a produktov. Tento prístup spochybňuje konvenčné modely produkcie a zároveň generuje poznatky, ktoré prispievajú k rozvoju cirkulárnych textilných systémov, aplikácií a inovácií vo vzdelávaní dizajnu. Skúmaním premenlivosti a reaktivity materiálov ako dizajnerskej kvality projekt otvára nové perspektívy vnímania textilu.

Digitálne presahy v móde: Inovatívne digitálne prístupy a technologické metódy v odevnom dizajne

školiťel: doc. Dipl.-Des. Zuzana Šebeková, ArtD.

konzultant: Mag. arch. Kristína Gumulák Rypáková, ArtD.

forma štúdia: externá

Doktorandská práca sa zameria na preskúmanie digitálnych technológií, ako je umelá inteligencia (AI), a ich využitie v prepojení s analógovými ako aj s CAD/CAM nástrojmi pri tvorbe odevných produktov, od úžitkového odevu po experimentálne dizajnové formy. Výskum sa bude venovať transformácii návrhu a výroby v súvislosti s novými technologickými postupmi, pričom sa vychádza z inovatívnych metód digitalizácie a nových možností AI agentov. Cieľom práce bude kriticky analyzovať dopady týchto technológií na dizajnové a výrobné procesy, ako aj na pojem autorstva v kontexte módného priemyslu. Súčasťou výskumu bude vytvorenie a testovanie experimentálnych návrhov a prototypov odevov, ktoré v dizajnerskom procese využívajú plný potenciál digitálnych a analógových nástrojov či metód. Prostredníctvom prepojenia viacerých formálnych výstupov výskumu sa prekoná konvenčný rámec dizajnerskeho prístupu, čím sa umožní aplikácia nových, inovatívnych pracovných a výtvarných postupov v praxi. Výsledkom bude nová metodológia, ktorá umožní širšiu integráciu digitálnych technológií do pracovného procesu pri výrobe odevov, čím sa otvorí cesta pre nový prístup k dizajnu a výrobným technikám v móde.

Dočasnosť/nedefinitivnosť v dizajne výstav umenia a múzejných expozícií z pohľadu vizuálnej komunikácie v priestore

školiťel: doc. Mgr. art. Marcel Benčík, ArtD.

konzultant: Mgr. Ján Kralovič, PhD.

forma štúdia: externá

Dizajn výstav umenia a múzejných expozícií je významnou súčasťou prezentácie a komunikácie umeleckých diel, exponátov, či iných artefaktov (všetky vnímame ako nosiče informácie) smerom k publiku. Bez ohľadu na to, či sa jedná o niekoľkotýždňovú výstavu alebo dlhodobú expozíciu, vždy sú ich spôsoby existencie v čase a priestore. V práci dizajnéra/dizajnerky na výstavách a expozíciách spravidla prebieha proces vytvárania „knížnice“ možností, postupov, technických riešení a inovácií

sprostredkujúcich exponované dielo či artefakt. Dizajnéri a dizajnérky častokrát vytvárajú metódy a postupy (vo vzťahu k priestoru i použitému materiálu), ktoré vo svojej tvorbe variujú. Tieto modely dizajnerskej praxe definujú ich „rukopis“ dizajnerskej práce, ale súvisia aj so širším spoločenským kontextom (ekológia, cirkulácia, recyklovateľnosť, interakcia, etické princípy ai.). Zameranie doktorandského umelecko-vedeckého výskumu bude zacielená na štúdium a reflexiu týchto modelov, ich formulovanie a analyzovanie vo vzťahu k realizáciám v rámci výstavníctva všeobecne (teoretický výskum) a vo vzťahu k vlastnej tvorbe a k premýšľaniu o možnostiach sprostredkovania umeleckého diela a artefaktu (prax).

FASHION FUTURE(S)

školiťel': doc. Dipl.-Des. Zuzana Šebeková, ArtD.

konzultant: doc. PhDr. Filip Suchomel, PhD.

forma štúdia: externá

Doktorandský výskum sa zameriava na metódy vzťahového dizajnu (relational design) pri skúmaní budúcnosti odevu, od úžitkových produktov po experimentálne dizajnové a alternatívne módné formy. Výskum kriticky reflektuje a prehodnocuje konvenčné postupy textilnej a odevnej výroby v kontexte sociálnych, kultúrnych, politických, ekonomických výziev postantropocénu a postkolonializmu. Taktiež sa zameriava na nastupujúce témy ako fluidita, posthumánna estetika, novodobé štandardy krásy, predefinovanie vlastníctva a exkluzivity, dematerializácia, kolaboratívne módné platformy a ich vzťah k dekolonializmu. Praktická časť výskumu bude zahŕňať experimentálne materiálové a technologické riešenia, pričom dôraz bude kladený na inovácie v oblasti udržateľnosti a cirkulárnej ekonomiky. Výsledkom výskumu budú kolekcie konceptuálnych odevných prototypov, ktoré demonštrujú nové prístupy k dizajnu, výrobným procesom a interakcii nositeľa s odevom. Akademický prínos spočíva v rozvoji pedagogických metodológií podporujúcich interdisciplinárne myslenie, kreatívnu spoluprácu a kritickú reflexiu, čím prispieva k flexibilnejším, inkluzívnejším a dekolonizovaným prístupom v dizajnerskej praxi.

Fenomén vnútorného svetla v maľbe

školiťel': doc. akad. mal. Stanislav Bubán

konzultant: Mgr. Beata Jablonská, PhD.

forma štúdia: denná

Vnútorné svetlo v maľbe je komplexný pojem, ktorý sa dotýka nielen technických - maliarskych aspektov maľby, ale aj jej emocionálneho a duchovného rozmeru. Výstupom doktorandského štúdia bude rozsiahlejšia séria maliieb s dôrazom na „viditeľné a neviditeľné“ svetlo. Svetlo, tu nebude vystupovať len ako prostriedok na dosiahnutie ilúzie v maľbe, ale jeho fyzickým inscenovaním (priestorovou manipuláciou, kvalitou a dramaturgiou svetla) bude experimentujúcim materiálom, smerujúcim k novým poetikám maľby – v obraze a v priestore. Maľba, takto môže opustiť svoju tradičnú plochu (plátna a rámu) a prijať možnosti viac mediálnej priestorovej inštalácie, s využitím netradičných

podkladových a maliarskych materiálov (odrážajúcich, či pohlcujúcich svetlo) a technických prostriedkov. Umelecký výskum by mal prebiehať za pomoci výtvarných a vizuálnych prostriedkov v reálnom priestore, nie digitálnom.

Kódovanie časovosti v architektúre

školiťel: Mgr. art. Danica Pišteková, ArtD.

konzultant: Ing. arch. Tomáš Tholt, PhD.

forma štúdia: denná a externá

Architektky a architekti dnes už nie sú len tvorcami budov, ale aj materiálov a procesov. Práca sa bude zaoberať umeleckým výskumom takej architektúry, ktorá je viac poddajná ako statická, mäkká namiesto tvrdej, haptická a mení sa. Znova tak premýšľa zavedené hierarchie a binárnosti, programovo sa otvára rôznorodým vplyvom a neistotám, aby ich zakódovala do svojej premeny. Dizertačná práca bude testovať postupy vo forme materiálových špekulácií v mierke 1:1 reagujúcich na prostredie (napr. analógový senzor, priestorový filter, indikátor zmien v rôznych mierkach). Práca má za cieľ vyvinúť také metódy testovania a navrhovania kolobehu architektúry, kde sú dočasnosť, premenlivosť a zánik jeho prirodzenou súčasťou, v nadväznosti na širší kontext témy materiality v architektúre a jej vplyvu na priestorové koncepty, či výskum materiálových prototypov a ich premenlivosti prostredníctvom výpočtových nástrojov a súčasných technológií výroby.

Laboratórium obyčajnosti

školiťel: Mgr. Mgr. art. Jana Kapelová, ArtD.

konzultant: Mgr. Ján Kralovič, PhD.

forma štúdia: denná

Dizertačná práca sa bude zaoberať fenoménmi obyčajnosti, všednosti, každodennosti v prostrediach periférií, kde zdanlivo "nič nie je". Bude využívať vertikálne participatívne spolupráce, ktoré zapájajú širšie spoločenstvo ľudí do tvorby intermediálnych diel. Pri umeleckom výskume bude využívať feministické prístupy, scitlivovania sa a starostlivosti, pričom aj umenie je považované za typ starostlivosti. Výstupom praktickej dizertačnej práce môže byť inštalácia, video, videoinštalácia.

Cieľom písomnej časti dizertačnej práce bude komparácia rôznych prístupov k pojmu obyčajnosť v umeleckej kritike, teórii a filozofii umenia a diferenciacia ich podôb v umeleckom prejave v Stredoeurópskom kontexte.

Maliarske usporiadanie ľudského a neľudského/ľudské a neľudské usporiadania maľby

školiťel': Mgr. art. Rastislav Podhorský, ArtD.

forma štúdia: denná

Interné doktorandské štúdium zamerané na výskum maliarskych predpokladov vzniku obrazu, ich analýzu a kritiku z pozícií post-humanizmu. Téma má za cieľ preukázať možnosti a obmedzenia antropologických konštánt (Mukařovský), počas rozrušenia hraníc medzi figuratívnym, figurálnym a abstraktným. Na jednej strane stojí kritický odstup voči deleniu na ľudské a neľudské, na druhej vnímane neprítomnosť množstva pohľadov a aktérov, zapríčinenú dominanciou človeka prejavujúceho sa v usporiadaní obrazov. Maliarsky výskum preto bude zameraný nielen na zobrazenie týchto vylúčených neľudských entít, čo je najbližšie figuratívnemu, ale súbežne aj na problematiku neosobných, tzv. maliarskych strojov (Deleuze) usporadúvajúcich sily, ktoré označujeme ako figurálne. Abstrakcia v sebe zas zhŕňa ašpiráciu aj obtiažnosť zadanej témy v možnosti Iného spôsobujúceho dezorientáciu v ľudskej znalosti videnia a ovládania obrazu.

Metódy architektonického navrhovania

školiťel': doc. Mgr. art. Vít Halada, ArtD.

konzultant: doc. Ing. arch. Benjamín Brádňanský

forma štúdia: denná a externá

Zaujímá nás architektúra, ktorá má projekt.

Projekt, ktorý existuje nad úrovňou utilitárneho splnenia zadania a ktorý sa usiluje o premýšľanie architektúry ako kultúrnej disciplíny reagujúcej na vonkajšie výzvy a zároveň aj na vlastné vnútorné fenomény.

Projekt chápeme ako sprítomňovanie východísk, autorských programov či fascinácií prostredníctvom neustáleho hľadania a testovania metód navrhovania architektúry.

Doktorandovi ponúkame niektoré naše fascinácie, ale viac sme zvedaví na jeho vlastné otázky a budeme hľadať spôsoby ich argumentovateľné materializácie v priestorových vzťahoch a formách. Chceme sa pokúsiť zostaviť atlas fascinácií a manuál metód:

- Adekvátne, optimálne, vhodné, dostačujúce. Metódy navrhovania obyčajnosti.
  - Metódy architektonického navrhovania v dialógu s AI.
  - Mesto ako priestor stretov. Mesto ako projekt. Metódy navrhovania rozostretých hraníc. Urbánne typológie.
  - Kultúrne priestory krajiny. Zaujímajú nás priestorové materializácie kultúrnych rozhodnutí v krajine.
-

Otázka ne(o)-koloniálnej vizuálnej reprezentácie Rómov v súčasnom postsocialistickom umení na Slovensku

školiťel': dr hab. Ing. Mgr. art. Tomáš Rafa, ArtD.

konzultant: doc. Mgr. Daniel Grúň, PhD.

forma štúdia: denná a externá

Projekt sa bude zaoberať problémami rozlišovania medzi neo-koloniálnymi a neo-rasistickými respektíve ne-koloniálnymi a ne-rasistickými spôsobmi zobrazovania romskej komunity na súčasnom Slovensku. Cieľom je umelecký výskum otázok a odpovedí, ktoré sa týkajú rozdielov a súvislostí medzi ne(o)-koloniálnym prístupom k zobrazovaniu a vizuálnou reprezentáciou Rómov v súčasnom vizuálnom umení/aktivizme. Pôjde o hľadanie vzťahu medzi obrazmi rodovej, rasovej a etnickej hegemonie, ktoré štrukturujú súčasnú kultúru i spoločnosť a otázkou zobrazovania a autorstva v tvorbe foto- a video-obrazu aj aktivitách vo verejnom priestore (ne(o)-koloniálna prax v umení vo vzťahu k Rómom).

Pamäť ako prototypovanie reality

školiťel': doc. Mgr. art. Sylvia Jokelová

konzultant: MA Jozef Eduard Masarik, ArtD.

forma štúdia: externá

Pamäť ako zaznamenávanie, uchovávanie a spravovanie informácií, sa neustále aktualizuje, prepisuje, dopĺňa, či naopak redukuje. Možno hovoriť o neustálom vývoji, o procese tvorivého prototypovania reality a jej variácií. Spomínanie sa tak stáva procesom navrhovania, prostredníctvom ktorého performujeme naše naratívy a ich premeny. Takto vzniknuté verzie minulosti ďalej podmieňujú naše vnímanie budúcnosti. Predmetom výskumu je dešifrovanie pamäťových modelov (vzorcov), ktoré si spájame s predmetmi a navrhovanie ich možných modifikácií prostredníctvom chápania dizajnu ako „performatívneho materiálu“ (Baudrillard 1968). Výskum pristupuje k pamäti ako k dynamickému mechanizmu, ktorý ovplyvňuje to, ako tieto predmety „konzumujeme“. Projekt sa môže zamerať na spochybňovanie normatívnych vzorcov vo vzťahu k dizajnu zakorenených v kolektívnej pamäti otvorením bežnej dizajnerskej praxe – prototypovania – presahom do iných médií.

PICTUREBOOK / Storytelling

Stratégia kreovania vizuálneho príbehu súčasných ilustrovaných kníh.

školiťel': doc. Mgr. art. Ľuboslav Paľo, ArtD.

konzultant: Mgr. Beata Jablonská, PhD.

forma štúdia: denná

Výskum interakcie vizuálnych a textových prvkov v obrázkových knihách a ich vplyvu na percepciu a interpretáciu príbehu detským čitateľom. Analýza knižného typu PictureBook. Výskum stratégií narácie vizuálneho príbehu ich aplikácia pri komunikácii súčasných, emocionálne náročných tém.

Reč materiálu umeleckého diela

školiťel: doc. Mgr. art. Martin Piaček, ArtD.

konzultant: doc. Mgr. Jan Zálešák, Ph.D.

forma štúdia: denná a externá

Materialita vo výtvarnom umení skúma význam fyzických vlastností materiálov a ich vplyv na umelecké dielo. Zameriava sa na textúru, hmotnosť, trvanlivosť, priehľadnosť či pôvod použitých látok, pričom materiál nie je len nositeľom formy, ale aj významu. Súčasné umenie zdôrazňuje experimentovanie s netradičnými médiami, recyklovanými materiálmi či interaktívnymi prvkami, ktoré menia vnímanie diela v priestore a čase. Materialita tak nie je len technickým aspektom, ale aj nositeľom identity, aury, historického odkazu či kritickej reflexie.

Rekonštrukcia nadmerne poškodeného barokového diela

Metodika identifikácie premalieb na barokových obrazoch

školiťel: akad. mal. Ľuba Wehlend, ArtD.

konzultant: prof. PhDr. Marián Zervan, PhD.

forma štúdia: denná

Reštaurovanie barokových malieb predstavuje interdisciplinárny umelecko-výskumný a vedecko-výskumný proces, ktorý zahŕňa nielen umelecké a remeselné aspekty reštaurovania, ale aj pokročilé metódy vizuálnej a materiálnej analýzy. Cieľom dizertačnej práce je vypracovanie systematickej metodiky pre rekonštrukciu nadmerne poškodeného diela, pričom dôraz bude kladený na identifikáciu premalieb a rozsah sekundárnych zásahov, ktoré zásadne ovplyvňujú originálny maliarsky prejav Johanna Lucasa Krackera (okolo 1717-1779).

Umelecký a vedecký výskum sa zameria na vývoj metodiky vizuálneho a technologického skúmania premalieb. Budú aplikované optické metódy (röntgenová rádiografia, infračervená reflektografia, ultrafialová fluorescencia, Ramanova spektroskopia, XRF) a štúdium vrstiev pomocou mikroskopie na určenie parametrov na identifikáciu rozsahu sekundárnych zásahov.

Významnou súčasťou práce bude aj komparatívna analýza výsledkov. Výsledkom dizertačnej práce bude návrh metodiky využiteľnej v reštaurátorskej praxi, ktorá umožní presnejšie vyhodnotenie sekundárnych zásahov a reštaurovanie nadmerne poškodeného barokového diela.

Takto postavený umelecko-výskumný a vedecko-výskumný proces je mimoriadne komplexný, a preto je zvládnuteľný len tímom doktorandov. Z tohto dôvodu považujem vypísanie tejto témy za nevyhnutné.

Rozšírená zmyslovosť

školiťel: Mgr. Matej Novotný, PhD.

konzultant: doc. Mgr. art. András Cséfalvay, ArtD.

forma štúdia: denná

Moderné digitálne technológie rozšírenej a virtuálnej reality (XR) doplnené o inovatívne výtvarné a dramaturgické postupy dávajú autorkám/autorom do rúk prostriedky komunikovať myšlienky a pocity novými formami. Ľudia majú pomocou XR možnosť prežiť hlbší zmyslový zážitok, oddeliť sa od vlastného telesa alebo, naopak, prežiť skúsenosť intenzívnejšie či z pohľadu iných ľudských aj mimoludských entít. XR možno vnímať ako autorskú platformu pre precítenie humánnej aj posthumánnej perspektívy doteraz neznámymi spôsobmi. Východiskovým bodom pre výskum v dizertačnej práci je prienik dvoch kríz: nadchádzajúca technologická singularita a s ňou spojené spochybnenie ľudského vedomia, environmentálne zmeny a nimi spôsobené spochybnenie fyzickej existencie ľudí. Dizertačná práca zahŕňa interdisciplinárny výskum filozofických, kognitívnych aj technologických aspektov XR a interakcie človek-počítač. Tematická a umelecká stránka dizertačnej práce je otvorená riešiteľke/riešiteľovi. Práca predpokladá niekoľko samostatných výstupov/experimentov, ich umeleckú reflexiu a odbornú analýzu.

(Sklársky) objekt ako racionálne zhmotnenie intuitívnych tvorivých postupov

školiťel': doc. Mgr. art. Patrik Illo

konzultant: PhDr. Mgr. Petr Nový, Ph.D.

forma štúdia: denná a externá

Predmetom umeleckého výskumu bude re- definícia priestoru na pomedzí racionálnych a intuitívnych tvorivých postupov a stratégií pri tvorbe súčasných sklárskych objektov (alebo priestorových situácií), kde procesuálne technologické postupy (a ich vzájomné kombinácie) sa stávajú podstatnou- plnohodnotnou tvorivou metódou.

Socha a film

školiťel': prof. Mgr. art. Patrik Kovačovský

konzultant: Mgr. Ján Kralovič, PhD.

forma štúdia: denná

Socha je médium založené na vzťahu k objemu, k priestoru. Z hľadiska času je socha či objekt jeho komprimovaním, zastavením. Film je médium bytostne závislé na čase a pohybe - radení obrazov v slede za sebou v postupe montáže. Pozícia diváka/-čky pri filme je ale často nehybná, stabilná. Je možné tento vzťah zmeniť? Ako oživiť sochu časovosťou a film rozpriestraniť?

Zámerom zadania Dizertačnej práce je uvažovanie nad sochami či priestorovými inštaláciami spájajúcimi pohyblivý obraz a statické (sochárske, inštalačné) komponenty. Podstatným pojmom tu je montáž - ako fragmentalizácia a dramaturgia pohľadov i ako proces komponovania výjavov za sebou. Potenciál takéhoto pohľadu na dielo je vnímanie sochárskej (priestorovej) tvorby nie ako statického média, ale ako aktívnej participatívnej skúsenosti, kde postavenie divák/-čky zohráva zásadnú rolu. V dobe, kedy je ľudský pohľad čoraz viac kinematizovaný, môže byť skúmanie pohľadu „kamery“ dôležitou súčasťou porozumenia a narábania s takýmto prístupom k svetu.

Kombináciou umeleckého výskumu a teoretickej reflexie je potrebné preskúmať, aké sú možnosti využitia dramaturgie diváka/-čky a montáže pohľadu v sochárskom médiu.

a) Film ako skulptúra

b) Socha ako predmet filmového rozprávania

- c) Socha v pohybe: sekvencie vnímania objektov
d) Pamäť v pohybe: medzi filmom a objektom
-

Stopy maľby v grafike a stopy grafiky v maľbe

školiteľ: doc. Mgr. art. Róbert Makar, ArtD.

konzultant: Mgr. Beata Jablonská, PhD.

forma štúdia: denná

Téma sa pohybuje na hranici medzi maľbou a grafikou, medzi konštrukciou a deštrukciou obrazu. Umelecký výskum sa bude venovať vzťahom medzi dvoma médiami: maľbou a grafikou. Bude reflektovať ich rozmanité vzťahy aj postupy ich tvorby: napríklad prácu s vrstvami, pričom jednotlivé vrstvy môžu byť utvárané aj rozrušované. Otázkou bude napríklad vymazávanie a prekryvanie obrazov v obraze. Staré vrstvy nemusia zanikať úplne, môžu presakovať cez tie nové, odhaľujúc fragmenty minulosti, ktoré sú súčasnosťou neustále prepisované. Tento proces môže reflektovať napríklad selektívne uchovávanie, potláčanie a obnovovanie informácií v obrazovej pamäti a v maliarsko-grafickom a graficko-maliarskom obraze. Obrazová pamäť nie je statická, ale tekutá, podliehajúca neustálej premene. Selektívnym odstraňovaním vrstiev sa môže ukazovať história obrazu aj zobrazovaného, ktorá je v skutočnosti neustále konštruovaná a reinterpretovaná. Vizualna forma tak nebude len výsledkom, ale samotným procesom skúmania obrazu: v imaginácii, v pamäti, v médiu, v materiáli – v ich nestálosti, krehkom či tekutom stave. Predmetom umeleckého výskumu bude aj reflexia a interpretácia postupov kombinovania maliarskych a grafických techník (napríklad maľba, monotýpia, airbrush, atď), teda aj dynamiky medzi úmyslom a náhodou, kontrolou a nepredvídateľnosťou. Ale aj vizualna neurčitost' reflektujúca neistotu spomienok a ich nestálost' v čase.

Súčasný prístup k normatívu tela, telesnosti a ľudskej identity v expandovanom performatívnom umení

školiteľ: Mgr. Mgr. art. Jana Kapelová, ArtD.

forma štúdia: denná

Utváranie identity cez prizmu tela a telesnosti, spoločenských normatívov a ideálov podlieha neustálym premenám aj v umení. Prostriedkom k sebaemancipácii týchto premien u jednotlivcov môže byť vzdor (kritické umenie), vymedzenie sa voči majorite (umenia minorít), či predchádzajúcim generáciám (generačné umenia). Dizertačná práca bude skúmať súčasný prístup k normatívu tela, telesnosti a vnímania ľudskej identity v umení. Bude skúmať, ako sa tieto ideály premietajú do identít jednotlivcov a skupín v širšom spektre spoločenských, mainstreamových či subkultúrnych prostredí. Projekt sa bude zameriavať na umelecký výskum procesov sebautvárania vlastnej identity v umeleckých dielach a ich prostredníctvom. Výstupy by sa mali pohybovať v performatívnych a videoartových rámcach. V písomnej časti sa dizertačná práca pokúsi nazrieť na širší ideový kontext, v ktorom sa exponuje a interpretuje fenomén telesnosti a s ním spojené identity v súčasnom vizualnom umení. Nápomocnou môže byť fenomenológia Maurice Merleau-Pontyho, texty Michela Foucaulta, texty k performativite, videoartu a ďalším.

Špecifiká textilného dizajnu pri riešení interiérov dopravných prostriedkov

školiťel: doc. MA Mária Fulková

konzultant: Mgr. Mgr. art. Zuzana Šidlíková, PhD., Mgr. Naďa Kančevová, PhD.

forma štúdia: externá

Cieľom projektu je skúmanie diverzity estetických a funkčných parametrov textilných aplikácií v interiéroch dopravných prostriedkov, ako sú osobné automobily, lietadlá, vlaky, autobusy. Doktorand/ka sa zameria na skúmanie diverzity estetických a funkčných parametrov textilných aplikácií v interiéroch dopravných prostriedkov, ako sú osobné automobily, lietadlá, vlaky, autobusy. Práca sa zameria aj na predstavenie kľúčových, avšak verejnosti menej známych dizajnérov, ktorí formujú vizuálnu identitu automobilových značiek. Ich tvorba významne ovplyvňuje estetické vnímanie a používateľský zážitok širokej verejnosti v segmente individuálnej aj hromadnej dopravy. Súčasťou doktorandského projektu bude reprezentatívna autorské dizajnérska kolekcia, pričom výskum sa sústreďí na dopad nových materiálov na estetické a úžitkové vlastnosti textilných povrchov v automobilovom priemysle.

Šport a umenie v expandovanej dokumentárnej fotografii

školiťel: Mgr. art. Lenka Lindák Lukačovičová, ArtD.

forma štúdia: denná a externá

Prostredníctvom dokumentárnej fotografie a jej presahov sa má umelecký výskum sústreďiť na fotografické mapovanie oblastí, ktoré majú určitý spoločný a zároveň na prvý pohľad odlišný menovateľ – šport a umenie. Cieľom nie je „klasické“ zobrazenie reportážnej fotografie, ale skôr hľadanie nových foriem a možností vyjadrenia presahujúceho fotodokument. Umelecký výskum by mal vychádzať práve preto aj z archívnych, či nájdených materiálov, ktoré by sa mali stať súčasťou kreatívneho procesu. Budúci doktorand by mal nadviazať komunikáciu s konkrétnymi športovými klubmi, ich členmi, či pamäťníkmi a mal prejavíť záujem o predmetnú oblasť aj vo svojej predchádzajúcej tvorbe.

Tekuté obrazy – vtelenosť a premena telesnosti v performatívnom a digitálnom prostredí

školiťel: doc. Mgr. art. Olja Triaška Stefanović, ArtD.

konzultant: Mgr. art. Maja Štefančíková, ArtD.

forma štúdia: denná

Téma je určená pre všetkých, ktorí sa zaujímajú o umelecký výskum premenlivosti zobrazovania tela v kontexte digitálneho tekutého obrazu. Skúma spôsoby, akými telo v performancii neustále interaguje s prostredím, pričom telesnosť a obraz prestávajú byť pevne dané a menia sa na dynamické médiá medzi-druhových vzťahov. Výskum sa zameriava na videoperformanciu v rozšírenom kontexte – na telo

generujúce obrazy, ktoré sú v neustálej premene. Digitálny obraz nefunguje ako statický záznam, ale ako fluidná štruktúra formovaná pohybom, zvukom a nestabilnými, meniacimi sa vizuálnymi modalitami. Performancia tak artikuluje napríklad aj cyklickosť prírodných procesov prostredníctvom rozkladu, rozptylu a znovuzrodenia – princípov vlastných ekosystémovým vzťahom. Teoretický rámec vychádza z fenomenológie, posthumanizmu a ekofeminizmu, ktoré spochybňujú hranice medzi ľudským a viac než ľudským. Zároveň reflektujú motív vanitas nie ako symbolu pomínutelnosti, ale ako transformačného procesu.

Transformácie obrazu v súčasnej umeleckej praxi / Aktualita obrazu

školiteľ: Mgr. art. Rastislav Sedlačík, ArtD.

konzultant: Mgr. Silvia Lacková Čúzyová, PhD., prof. PhDr. Marián Zervan, PhD.

forma štúdia: denná

Projekt sa zameriava na skúmanie transformácií a relevantnosti obrazu v súčasnej umeleckej praxi, s osobitným dôrazom na maľbu v kontexte vizuálnej kultúry. Cieľom je analyzovať obraz ako kľúčový prvok v sieti komunikácie a skúmať jeho význam prostredníctvom vlastnej umeleckej praxe. Výskum obohatia teoretické poznatky z oblasti vizuálnej teórie, kognitívnej vedy, antropológie a vizuálnych štúdií, pričom výstupom bude výstava. Projekt sa snaží ukázať, že súčasná maľba a jej rôzne formy, vrátane jej schopnosti fungovať ako záznam rozmanitých spôsobov videnia a myslenia, sú stále relevantné a presahujú tradičné formáty, ako je plátno. Maľba je súčasťou širšej siete obrazov, ktorá sa neustále mení. V praktickej časti sa bude doktorand zameriavať na reflexiu vlastnej umeleckej praxe, pričom bude integrovať teoretické aj praktické poznatky do vlastného umeleckého programu. Dôležitými témami výskumu budú problematika maliarskej stopy, zobrazovania a reprezentácie, znaku, moci obrazov, ako aj otázky týkajúce sa epistemologických hraníc obrazov a ich schopnosti vytvárať význam aj bez úplnej závislosti od jazykových modelov. Výskum bude vychádzať z teórií, ktoré sa zameriavajú na rolu obrazov v kultúrnom, politickom a estetickom kontexte. Dôležitou časťou práce bude aj analýza vývoja maľby ako média, ktoré sa stáva aktívnym účastníkom širších sietí obrazov a znakov v súčasnej vizuálnej kultúre. Cieľom je ukázať, že maľba vo svojich mnohých formách a ako spôsob videnia a myslenia je stále relevantná a má byť študovaná na pozadí našej širokej vizuálnej kultúry.

Tvorba kolektívnej inteligencie

Interdisciplinárna spolupráca a spolu-tvorba človeka a umelej inteligencie v navrhovaní dizajnu

školiteľ: doc. Mgr. art. Juraj Blaško, ArtD.

konzultant: MA Jozef Eduard Masarik, ArtD., Mag. arch. Kristína Gumulák Rypáková, ArtD.

forma štúdia: denná a externá

Umelá inteligencia (AI) revolučne formuje kreatívne disciplíny, najmä dizajn, tým, že redefinuje metódy navrhovania, výpočtové pracovné postupy a pojem autorstva. Táto doktorandská práca preskúma AI nielen ako nástroj, ale aj ako aktívneho agenta kolektívnej inteligencie, ktorý zvyšuje ľudskú kreativitu,

intuíciu a rozhodovanie. Skúmaním spolupráce medzi človekom a AI sa výskum bude zaoberať tým, ako generatívne algoritmy a systémy strojového učenia vstupujú do navrhovacieho procesu – od konceptualizácie až po prototypovanie a reprezentáciu. Výskum sa pokúsi vymedziť AI ako podporovateľa interdisciplinárnej spolupráce, čerpajúc z oblastí, ako sú výpočtový dizajn, kognitívna veda a interakcia človeka s počítačom. Prostredníctvom experimentálnych prístupov sa bude snažiť vytvoriť rámce na integráciu AI do dizajnerských pracovných postupov, ktoré podporujú spoločnú kreativitu namiesto automatizácie. Týmto spôsobom výskum spochybí tradičné paradigmy navrhovania, autorstva a reprezentácie v dizajne, pričom sa bude venovať teóriám post-digitálneho dizajnu a parametrického myslenia. Postavením AI ako spoločne sa formujúcej kolektívnej inteligencie namiesto pasívneho nástroja, výskum redefinuje úlohu AI v navrhovaní a pokúsi sa ju etablovať ako aktívnu silu formujúcu dizajnersku prax.

Tvorba kolektívnej inteligencie: Interdisciplinárna spolupráca a spolu-tvorba človeka a umelej inteligencie v navrhovaní architektúry

školiťel': Mag. arch. Kristína Gumulák Rypáková, ArtD.

konzultant: MA Jozef Eduard Masarik, ArtD., doc. Mgr. art. Juraj Blaško, ArtD.

forma štúdia: denná a externá

Umelá inteligencia (AI) revolučne formuje kreatívne disciplíny, najmä architektúru, tým, že redefinuje metódy navrhovania, výpočtové pracovné postupy a pojem autorstva. Táto doktorandská práca preskúma AI nielen ako nástroj, ale aj ako aktívneho agenta kolektívnej inteligencie, ktorý zvyšuje ľudskú kreativitu, intuíciu a rozhodovanie. Skúmaním spolupráce medzi človekom a AI sa výskum bude zaoberať tým, ako generatívne algoritmy a systémy strojového učenia vstupujú do navrhovacieho procesu – od konceptualizácie až po prototypovanie a reprezentáciu. Výskum sa pokúsi vymedziť AI ako podporovateľa interdisciplinárnej spolupráce, čerpajúc z oblastí, ako sú výpočtový dizajn, kognitívna veda a interakcia človeka s počítačom. Prostredníctvom experimentálnych prístupov sa bude snažiť vytvoriť rámce na integráciu AI do architektonických pracovných postupov, ktoré podporujú spoločnú kreativitu namiesto automatizácie. Týmto spôsobom výskum spochybí tradičné paradigmy navrhovania, autorstva a reprezentácie v architektúre, pričom sa bude venovať teóriám post-digitálneho dizajnu a parametrického myslenia. Postavením AI ako spoločne sa formujúcej kolektívnej inteligencie namiesto pasívneho nástroja, výskum redefinuje úlohu AI v navrhovaní a pokúsi sa ju etablovať ako aktívnu silu formujúcu architektonickú prax.

Udržiavanie a renovácia diel generatívneho a interaktívneho digitálneho umenia

školiťel': doc. Mgr. art. Ján Šicko, ArtD.

forma štúdia: denná

Digitálne umenie, najmä generatívne a interaktívne, čelí hrozbe technickej zastaranosti. Software, hardware a formáty, ktoré sa používajú na tvorbu týchto diel, sa rýchlo menia a to môže v budúcnosti znemožniť prístup k pôvodným dielam. Špeciálne pri generatívnom a interaktívnom digitálnom umení nie sú diela jednoducho konvertovateľné do modernejších formátov, čo prináša výzvy pri ich uchovávaní.

Téma reštaurovania a uchovávanía digitálneho umenia je aktuálna od začiatku 21. storočia a stáva sa čoraz dôležitejšou v oblasti umenia, technológií a kultúrneho dedičstva. Výskum v tejto oblasti zahŕňa prístupy spájajúce teóriu umenia, digitálne archivačné, konzervátorské a reštaurátorské prístupy, a technické riešenia (emulácia a migrácia systémov). Dva príklady svetových inštitúcií a projektov, ktoré sa témou zaoberajú sú Rhizome (ArtBase) <https://artbase.rhizome.org/> a Tate Modern (Matters in Media Art) <http://mattersinmediaart.org/>. Tretí príklad z Guggenheim Museum: <https://www.guggenheim.org/conservation/the-conserving-computer-based-art-initiative>.

Umelecké FemTech perspektívy v biopolitike

školiťel: doc. Mgr. art. András Cséfalvay, ArtD.

konzultant: doc. Mgr. Zuzana Panák Husárová, PhD.

forma štúdia: denná

Cieľom tejto dizertačnej práce je skúmanie rozmanitých naratívnych praktík, ktoré tematizujú vnímanie tela pod vplyvom technologických nástrojov v umení. Prostredníctvom analýzy interdisciplinárnych perspektív z oblasti mediálnych štúdií, afektívnych štúdií, filozofie technológií a kritickej teórie umenia sa práca bude zaoberať tým, ako telá interagujú s technologickými obmedzeniami, ako im vzdorujú alebo si ich prispôsobujú pre vlastné potreby.

Dizertačná práca bude skúmať rôzne biologické prístupy k ženskému telu a jeho technologickým manipuláciám z rozmanitých oblastí vrátane umenia, pričom môže čerpať napríklad aj z perspektív teoretičky Laury Tripaldi ale aj z pohľadu teórie umenia. Zároveň sa bude venovať novým materialitám v kontexte premien organickej hmoty v umeleckých dielach.

Práca bude reflektovať spoločenský a kultúrny význam špekulatívnej fikcie ako efektívneho spôsobu umeleckého vyjadrenia, ktorý prispieva k scitlivovaniu spoločnosti. Umelecký výskum zameraný na skúmanie variability biopolitík vo vzťahu k ženskému telu bude kľúčový pri definovaní základných trajektórií dizertačnej práce.

Vertikalita vo výtvarnom umení

školiťel: Mgr. art. Pavol Truben, ArtD.

konzultant: doc. Mgr. Ladislav Tkáčik, PhD.

forma štúdia: denná

Vertikalita, ako orientácia, postoj či pohyb fyzický, ale aj vnútorný (duchovný). Výskum vertikálneho rozmeru v existenciálno-náboženskom kontexte (nie len) kresťanského myslenia: vertikálita, ako nádejné životné nastavenie, slobodný akt ducha, anticipačný postoj, pozitívne napätie, smerovosť. Rozvíjanie týchto tém na poli výtvarného umenia, teoreticky aj prakticky (objekt, kresba, maľba). Umelecké dielo, čisté formy, ako možné zosilňovače či iniciátori (vertikálneho) pohybu a napätia. Fyzická orientácia tela a pohyby v tvorivom procese, v interakcií s hmotným umeleckým dielom, s materiálom, tvarom, mierkou. Gesto, fenomenológia tela a pohybu.

Vizuálna komunikácia sociálnych sietí

školiteľ: doc. Mgr. art. Pavol Bálik, ArtD.

konzultant: doc. Mgr. Zuzana Panák Husárová, PhD.

forma štúdia: denná

Projekt sa bude zaoberať vplyvom sociálnych sietí na prácu grafických dizajnérov a ich samotných. Dokáže si začínajúci dizajnér vytvárať kontakty bez prítomnosti na sociálnych sieťach? Koreluje množstvo sledovateľov grafických dizajnérov s kvalitou ich práce? Existuje ideálna sociálna sieť pre grafických dizajnérov? Šíria sa trendy vo vizuálnej komunikácii cez sociálne siete ešte rýchlejšie? Sú sociálne siete plné samoukov a nevzdelaných infulencerov výzvou pre klasický akademický proces vzdelávania? Aké sú benefity sociálnych sietí pre odbor vizuálnej komunikácie?

Vnímanie, interakcie a používanie verejného priestoru z pohľadu dizajnu

školiteľ: doc. Mgr. art. Marcel Benčík, ArtD.

konzultant: MA Jozef Eduard Masarik, ArtD.

forma štúdia: externá

Vizuálna komunikácia aktívne pracuje s funkcionalitami verejného priestoru a so správaním sa v ňom. Dizajn nie je tvorcom verejného priestoru (tomu sa venuje skôr architektúra a urbanizmus), aktívne ho však spoluutvára ako prostredie komunikácie a modelácie správania (behaviour). Práca vo verejnom priestore dizajnérom umožňuje utvárať a používať široký rozsah nástrojov netypických pre vizuálnu komunikáciu (napr. zvuk, svetlo, pachy a pod.) a tiež hojne využívať poznatky napríklad z kognitívnych vied, psychológie alebo sociológie. Cieľom doktorandského umelecko-vedeckého výskumu bude analýza senzorických a emočných informácií ovplyvňujúcich vnímanie, interakciu a používanie verejného priestoru, sociálne vzťahy a trávenie času v ňom z pohľadu dizajnu.

Vplyv talianskeho trecenta na stredovekú nástennú maľbu na území Slovenska

Priamy a sprostredkovaný import maliarskych techník a technologických špecifík na vybraných freskách zo 14. storočia

školiteľ: akad. mal. Ľuba Wehlend, ArtD.

konzultant: prof. PhDr. Marián Zervan, PhD.

forma štúdia: denná a externá

Vedecký výskum v oblasti reštaurovania stredovekých nástenných malieb si vyžaduje interdisciplinárny prístup, ktorý kombinuje umeleckohistorickú analýzu, technologické skúmanie a komparatívne metódy. Táto dizertačná práca sa zameriava na vplyv talianskeho trecenta na nástennú maľbu na území Slovenska v 14. storočí, pričom skúma priame aj sprostredkované importy maliarskych techník a technologických špecifík.

Cieľom výskumu je identifikovať a analyzovať konkrétne maliarske postupy a materiálové riešenia, ktoré dokumentujú prenos technologického know-how z Talianska do stredoeurópskeho prostredia. Dôležitou súčasťou výskumu je aj skúmanie maliarskeho rukopisu fresiek – individuálnych štýlových a technologických charakteristík jednotlivých autorov a dielní. Porovnávaním rukopisov fresiek sa umožní rozlíšenie medzi priamym importom talianskych techník a domácimi adaptáciami ovplyvnenými talianskym prostredím.

Práca sa bude opierať o podrobnú analýzu špecifických technologických prvkov, ako sú delenie vrstiev omietky (arriccio, intonaco), prípravná podkresba sinopiou, modelácia inkarnátov verdacciom, podmaľba azúrov morrelom či puncovanie ornamentov do vlhkej omietky. Metodologicky bude výskum kombinovať vizuálnu a materiálovú analýzu s reštaurátorskou praxou, pričom sa využijú pokročilé analytické metódy (mikroskopická analýza vrstiev, XRF, Ramanova spektroskopia, IR reflektografia). Významnou súčasťou práce bude komparácia výsledkov zo skúmaných fresiek s historickými prameňmi, ako je Cenniniho *Il Libro dell'Arte*, čím sa umožní dôslednejšia rekonštrukcia dobových technologických postupov.

Výstupom dizertačnej práce bude katalogizácia a metodické spracovanie vybraných nástenných malieb, ktoré preukazujú vplyv talianskeho trecenta na technickej, technologickej a štýlovej úrovni. Prínos práce spočíva v rozšírení poznatkov o šírení talianskych maliarskych metód v strednej Európe, v presnejšom definovaní individuálnych rukopisov maliarov a v poskytnutí systematického metodického rámca pre reštaurátorov pri identifikácii autentických freskových techník v kontexte stredovekého nástenného maliarstva na Slovensku.

Výtvarné a materiálové špecifiká petrifikačných metód

školiteľ: doc. Mgr. art. Jana Karpjaková Balážiková

konzultant: Mgr. art. Zuzana Machatová, PhD.

forma štúdia: denná

Petrifikačné metódy predstavujú širokú skupinu zásahov na rozhraní štruktúrneho reštaurovania a záchranných konzervačných postupov, ktoré významným spôsobom vplývajú na dlhodobú stabilitu ošetrovaných pamiatok. Imperatív reverzibility stavia petrifikačné metódy z hľadiska teórie reštaurovania do šedej zóny invazívnych zásahov, ktoré môžu nezvratne zmeniť výtvarné pôsobenie diela, napriek tomu však dosiaľ chýba teoretický a metodický aparát, ktorý by pomohol odborníkovi v oblasti pamiatkovej starostlivosti identifikovať riziká a optimalizovať procesy neodkladnej záchrany drevnej hmoty. V technických dejinách pamiatkovej starostlivosti prešli petrifikačné metódy významným vývojom, ktorého medzistupne predstavujú samostatný reštaurátorský problém, ktorému musia nasledujúce generácie reštaurátorov čeliť v procesoch opätovného reštaurovania a nezriedka významným spôsobom determinujú možnosti aplikácie nových technologických postupov. Problematika petrifikácie podlieha významným regionálnym špecifikám, podmieneným kultúrnymi, historickými a klimatickými faktormi. Významné zastúpenie bohatých oltárnych architektúr gréckokatolíckej a pravoslávnej tradície s využitím dostupných, avšak mimoriadne vulnerabilných druhov drevín, v súčinnosti s vylúďňovaním dotknutých regiónov boli vytvorené ideálne podmienky pre biotickú degradáciu, ktorá v súčasnosti kulminuje a môže znamenať nenávratnú stratu celej skupiny pamiatok na našom území. Zaužívané metódy petrifikácie však prinášajú významné toxikologické a environmentálne riziká, ktoré je možné preklenúť využitím nových polymérnych formulácií, ktoré už boli implementované v zahraničí. Odbor konzervačnej vedy Pamiatkového úradu SR sa venuje

dlhodobému monitoringu stavu drevnej hmoty oltárnych architektúr in situ a intenzívne komunikuje so zahraničnými pamiatkovými inštitúciami v oblasti inovácie petrifikačných metód. Spolupráca doktoranda/ doktorandky Katedry reštaurovania s Laboratóriom chemicko-technologického výskumu preto predstavuje vhodný priestor pre aplikovaný výskum a interdisciplinárnu spoluprácu s technológmi a metodikmi pamiatkovej starostlivosti, ktorá by mohla významne prispieť k zlepšeniu perspektívy zachovania mimoriadne cenného segmentu kultúrneho dedičstva. Cieľom dizertačnej práce je prieskum a kritická reflexia petrifikačných metód používaných v minulosti, experimentálne overenie účinnosti nových petrifikačných postupov v podmienkach špecifických pre naše územie (dendrologické zastúpenie, intenzívne biotické poškodenie) a v neposlednom rade syntetický pohľad na výtvarné a štrukturálne limity použitých metód na percepciu polychrómie na drevenom nosiči.

Utváranie architektúry a architektúra v stave utvárania

Procesy a postupy navrhovania súčasnej architektúry vo vzťahu k vlastným stratégiám

školiťel': prof. Ing. Mgr. akad. arch. Petr Hájek

konzultant: prof. Ing. arch. Monika Mitášová, PhD.

forma štúdia: denná

Doktorandský výskum v oblasti architektúry sa bude zaoberať štúdiom a formulovaním procesov, postupov a stratégií navrhovania, ktoré si doktorand/ka zvolí ako inšpirujúce pre jeho/jej vlastné prístupy k navrhovaniu. Predpokladá sa sformulovanie vlastných stratégií navrhovania aj ich vzťahov k študovanej architektúre v stave jej utvárania a k utváraniu architektúry. Výstupom praktickej časti práce môžu byť skice, kresby a modely dokumentujúce utváranie architektúry aj architektúru v stave utvárania, teda aj ich výstava + fotografia, video, film či iné médiá. Písomná časť by sa mala zaoberať aktuálnymi kritickými a teoretickými diskusiami na túto tému.
